

Ε. Η. Μ.
Παρασκευαστής 4
ΛΕΥΚΗ ΔΙΑΡΡΙΑ

ΔΙΚΟΡΦΙΩΤΙΚΑ Νέα

Δίμηνη εφημερίδα του Συλλόγου Δικορφιωτών Ζαγορίου

Τεύχος 75, Δεκέμβριος-Ιανουάριος 1997. Υπεύθυνος έκδοσης: Δημ. Παπαγιαννόπουλος - Τ.Θ. 26, 45002 ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Τηλ. 0651/39176

Σκέψεις και προτάσεις για τα «Δ.Ν.»

Για τη σωστή και ολοκληρωμένη έκδοση και εκτύπωση των «Δ.Ν.» παρουσιάζω σήμερα τις παρακάτω σκέψεις και προτάσεις που 'ναι προσωπικές και υποκειμενικές, αλλ' αναγκαίες κι επιβεβλημένες, όπως δείχνουν οι εμπειρίες όλων μας, μέχρι σήμερα:

1. Η κριτική (επί των θεμάτων και προβλημάτων του χωριού μας) να μη γίνεται ποτέ προσωπική και προσβλητική, άκοψη και βιαστική, μανιώδης και επιπόλαια. Αλλά να είναι αντικειμενική και προσεχτική, ήρεμη και σιγανή, με λέξεις ουχί ακραίες και σκληρές.

Πάμε πάντα (με τα «Δ.Ν.») να διορθώσουμε και προλάβουμε, να θεραπεύσουμε και να ηρεμήσουμε κι όχι να διαλύσουμε, ή να οξύνουμε καταστάσεις.

2. Η εκάστοτε τοποθέτηση (επί ζητημάτων του Δικόρφου) να γίνεται υπέρ της πλειοψηφίας του Κοινοτικού μας Συμβουλίου και υπέρ των εκάστοτε αποφάσεών του και προτάσεών του, που ανακοινώνει το ίδιο.

Οι θέσεις της μειοψηφίας απλώς να αναγράφονται, χωρίς σχόλια και κριτική, για να μη δημιουργούμε προβλήματα, εκεί που δεν υπάρχουν.

3. Τα κύρια άρθρα διαβάζονται πάντα φωναχτά ενώπιον τρίτων. Ύστερα κρίνονται, διορθώνονται κι αλλάζουν λέξεις, ή προτάσεις, που πιθανώς θα προκαλέσουν, ή θα στενοχωρήσουν πρόσωπα, ή όργανα του Δικόρφου.

Κι όλα αυτά βέβαια, με πνεύμα αγά-

πης και αλληλοκατανόησης κι όχι φανατικής λογοκρισίας, μια και δε λειτούργησε ως τώρα (και δεν πρόκειται να υπάρξει και να λειτουργήσει, όπως προβλέπω, προσεχώς...) η πολύ επιθυμητή και αναγκαία Συντακτική Επιτροπή των «Δ.Ν.».

4. Η εφημερίδα κυκλοφορεί οπωσδήποτε απ' τις 20 ως τις 30 κάθε δεύτερου μήνα και ποτέ αργότερα, για να 'χει ενδιαφέρον και παρακολούθηση συνεχή και διαρκή απ' όλους τους αναγνώστες χωριανούς μας.

5. Σκίτσα, ή φωτογραφίες του χωριού μας, πρέπει να κοσμούν την Εφημερίδα μας, σχεδόν κάθε δίμηνο. Γιατί, «όσα δείχνει μια εικόνα, δεν τα λένε χίλιες λέξεις».

6. Οι τίτλοι των διαφόρων άρθρων και κειμένων να παραμένουν όπως ακριβώς γράφτηκαν και παρουσιάστηκαν απ' το συντάκτη τους, χωρίς καμία μετατροπή, ή αλλοίωση.

7. Κάτω από κάθε κείμενο, να υπάρχει το όνομα του υπεύθυνου συντάκτη και κριτή.

8. Η συνεργασία περισσότερων δικορφιωτών για την εξασφάλιση της ύλης κάθε διμήνου, θα ήταν ευπρόσδεκτη και πολύ αναγκαία.

Απόφοιτοι Γυμνασίου και Λυκείου, Παιδαγωγικών Ακαδημιών και Ανωτάτων Πανεπιστημιακών Σχολών υπάρχουν αρκετοί στο Δικόρφο και θα μπορούσαν αυτοί, με λίγες γραμμές και σκέψεις να εμπλουτίσουν τα «Δ.Ν.» και να τα κάμουν πιο ζωντανά και πιο ωραία, πιο επίκαιρα

και πιο αναγνώσιμα.

Και στο σημείο αυτό πρέπει να δώσουμε τη δέουσα σημασία, γιατί, όταν πέφτει το βάρος επί των όμων ενός και δύο, τότε είναι πιθανό και λογικό να μη το αντέξουν, και να καταρρεύσουν, στενοχωρούμενοι γι' αυτή τους την αδυναμία, αλλά μη σώζοντες την κατάσταση... (...) πλέον.

9. Να γίνεται συστηματικά, αμερόληπτα και αντικειμενικά η προβολή του θετικού και συγκεκριμένου έργου του Κοινοτικού μας Συμβουλίου, όπως και η επίτευξη και υλοποίηση όλων των υπαρχόντων στόχων του.

10. Ακόμη να προβάλλεται το συγκεκριμένο και χειροπιαστό έργο του Δ.Σ. του Συλλόγου μας. Αλλά και η αμελεία του και αδράνειά του σ' όλα τα φλέγοντα ζητήματα του χωριού να μην παρασιωπάται.

Κι όλα αυτά, βέβαια, με πνεύμα αγάπης και κατανόησης, με ανθρωπινό και αδελφικό ύφος και ήθος, με ειλικρινή καλωσύνη και έλλειψη φαρισαϊσμού και προσεχτική επιλογή λέξεων και γλωσσικών προτάσεων, ώστε η δεδομένη αλληλουχία μας και ταύτισή μας να μη κλωνίζεται και να επιτυγχάνεται μόνο η σωστή λύση των αναγκών του Δικόρφου.

Όλοι αυτοί οι όροι εύχομαι να γίνονται εφαρμόσιμοι και υλοποιήσιμοι κάθε δίμηνο από δω και πέρα, ώστε να παράγουμε έργο θετικό και συγκεκριμένο.

Κι έτσι θα 'μαστε όλοι ευχαριστημένοι κι ικανοποιημένοι, αισιόδοξοι και πολύ αγαπημένοι και μονιασμένοι.

Υ.Γ. Όλα τα παραπάνω (επαναλαμβανόμενα...) γράφτηκαν με πνεύμα ειλικρίνειας, ευθύνης, ευθύτητας, αγαθής προαίρεσης και αγάπης προς την επί μία δεκαετία εκδιδόμενη και κυκλοφορούσα εφημερίδα μας, αλλά και προς όλους, ανεξαιρέτως, τους αναγνώστες των «Δ.Ν.».

Κι ελπίζω κι εύχομαι, υπ' αυτό το πνεύμα να γίνουν κατανοητά και υλοποιήσιμα, ώστε η Εφημερίδα μας να επιβιώσει και να κυκλοφορεί (και να μας πληροφορεί) επί δεκαετίες ακόμη.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΛΕΚΚΟΣ

25-1-97

ΕΥΧΕΣ...

...για ευτυχισμένο νέο χρόνο
με υγεία και ειρήνη
για όλους τους

ΔΙΚΟΡΦΙΩΤΕΣ

Ζαγορίσια τραγούδια:

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΕΦΤΙΚΑ

Η τούρκικη (επί τέσσερις αιώνες...) σκλαβιά των προγόνων μας ζαγορίσιων και δικορφυϊτών, τους είχε απογοητεύσει και τους στενοχωρούσε καθημερινά. Τους είχε προβληματίσει και συνεχώς διρωτώνταν: «Πότε θα 'ρθει η ώρα της αποτίναξης; Πότε η χώρα μας και το Ζαγόρι θ' αναστηθεί; Πότε θ' απελευθερωθούμε και θα διώξουμε το βάρβαρο δυνάστη μας»;

Αλλά και η κλεφτουριά και οι συχνές και συνεχείς ληστείες, οι μάχες κι άλλα καθημερινά γεγονότα, ερέθιζαν όλους τους προγόνους μας και τους έκαμαν να κλαίνε και να μοιρολογούν και με πίκρα και πάθος να τραγουδούν τα θλιβερά συμβάντα.

Ακόμη, τα πραγματικά περιστατικά, οι ηρωϊσμοί και τα κατορθώματα των συμπατριωτών μας, τους συγκινούσαν και τους ενέπνεαν. Τους έκαμαν δε, με το κάθε δημοτικό τους τραγούδι, να αποθανατίζουν τους πρωτεργάτες και ήρωες και να τους κρατούν ζωντανούς, μέχρι και σήμερα.

Έτσι, από γενιά σε γενιά, έφτασαν στις μέρες μας κι είναι πιθανό να κρατηθούν για λίγο χρόνο ακόμη, μια και η επαφή μας πλέον με το δημοτικό (και κυρίως το ιστορικό και κλέφτικο...) τραγούδι είναι αραιή και μικρή, τυχαία κι όχι πλέον ζωντανή. Ενώ αυτά τα τραγούδια είναι απ' τα καλύτερα και ωραιότερα του είδους, όπως θα δούμε ευθύς αμέσως.

Σήμερα λοιπόν, σας παρουσιάζω δέκα (10) τέτοια ιστορικά και κλέφτικα ζαγορίσια δημοτικά τραγούδια, που και στο Δίκορφο ακούγονταν και τραγουδιόνταν ως χθες απ' τους γονείς μας και τους παπούδες μας κι αποτελούν ένα ακόμη στοιχείο, ζωντανό της ιστορίας του τόπου μας, που αναφέρεται, κυρίως, στους δύο προηγούμενους αιώνες.

Η νέα γενιά του Ζαγορίου και του Δικόρφου, ας ρίξει μια ματιά σ' αυτά μας τα τραγούδια κι ας έρθει σ' επαφή μαζί τους (άμηση και ζωντανή), γιατί θα τους βοηθήσει αυτή η προσπάθεια και θα τους κάμει να κατανοήσουν περισσότερο τι συνέβαινε (επί τουρκοκρατίας) στη Βίτσα και στο Τσεπέλοβο, στο Δίκορφο και στο Σκαμνέλι, με τη Μπουλουνάσaina και τη Φραγκούλινα. Τι γινόταν στο Πάπιγκο και στους Φραγγάδες, στη Βωβούσα και σ' όλα γενικά τα χωριά του Ζαγορίου.

Τελειώνοντας, σας πληροφορώ, ότι εκείνοι, που με ενημέρωσαν και με βοήθησαν γι' αυτά τα ιστορικά και κλέφτικα ζαγορίσια τραγούδια, που δημοσιεύονται σήμερα στα «Δ.Ν.» και μ' έκαμαν (όταν ήμουν νέος) να τα καταγράψω και να τα συγκρατήσω ως τώρα στα χέρια μου, ήταν οι αξέχαστοι και περίφημοι Δικορφυϊώτες και πρώην-χωριανοί μας:

1. Παπα-Σταύρος Καραγιάννης, ο άριστος λειτουργός του Κυρίου. 2. Μιχάλης Καραγιάννης, ο υπεραιώνόβιος Δικορφυϊώτης. 3. Χριστόδουλος Μπουλιτζάτης, ο υπέροχος μελωδός και κάλλιστος ιεροψάλτης του χωριού μας. 4. Κούλα Σιάμου-Παπαϊωάννου, η γνωρίζουσα και βιώνουσα καθημερινά όλα τα ήθη και έθιμα του Ζαγορίου. 5. Και Μάνθος Παπαϊωάννου, ο πετυχημένος, ενεργητικός και δραστήριος πρόεδρος του Δικόρφου.

Αιωνία η μνήμη τους κι αξέχαστη η προσφορά τους σε μένα, όταν ήμουν νέος κι είχα λαογραφικά ενδιαφέροντα, τη δεκαετία του πενήντα.

Και τώρα, ας δούμε ένα-ένα, τ' αξέχαστα και πανελληνίως γνωστά ιστορικά και κλέφτικα ζαγορίσια μας αυτά δημοτικά τραγούδια.

1. Η ΛΗΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΚΑΜΝΕΛΙΟΥ

Τρία πουλιά, μαύρα πουλιά, μουρ' Μπουλουνάσaina, ψηλά στον Κουκουρούτζου, κυρά Φραγκούλινα.

Το 'να τηράει τα Γιάννινα και τ' άλλο το Ζαγόρι, το τρίτο, το καλύτερο, μοιρολογάει και λέει:

— «Μάς ηρθ' η Άνοιξη πικρή, το καλοκαίρι μαύρο, μάς ήρθε κι ο Χινόπωρος, βαρύς, φαρμακωμένος. Κι οι κλέφτες κάνουν σύναξη, κι αυτοί ν' οι Νταβελαιοί, για να πατήσουν τα χωριά, τρία κεφαλοχώρια, τη Βίτσα, το Τσεπέλοβο, το έρημο Σκαμνέλι.

Τη Λαΐστα χθες επέρασαν και στο Σκαμνέλι μπαίνουν. Πήραν μανάδες με παιδιά, νυφάδες με τα τέλια, πήραν τη Μπουλουνάσaina, τριών μερών νυφούλα. Πήραν και τη Φραγκούλινα, με το πιδί στα χέρια». Κι ο γερο-Ντούβλης φώναξε, χτύπησε την καμπάνα. — «Για συναχτείτε, χωριανοί, να δούμε τι θα γίνει. Οι κλέφτες μας λειμούργιασαν, χάλασαν το χωριό μας. Πήραν τη Μπουλουνάσaina, τριών μερών νυφούλα, πήραν και τη Φραγκούλινα κι αυτόν το Θεοφάνη.

Κι απ' το δράμα της Μπουλουνάσainas και της Φραγκούλινας του Σκαμνελιού, ας πάμε στ' όμορφο κι ελβετικό Πάπιγκο.

2. ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ

Κίνησ' ο πρωτοσύγκελος, βρύσει να θεμελιώσει κι ούτε κανένας χωριανός γροσάκι να μη δώσει. Βρήκε μαστόρους διαλεχτούς, άξιους πελεκητάδες, κονσιιώτες απ' τη Μόλιστα και από το Πεκλάρι. Και ο τελάλης φώναξε ψηλά απ' τον Αη-Γιώργη: — «Για συνταχτείτε να σας πω κι όλοι ν' ακουρμαστείτε. Όσον καιρό κι αν ζήσετε, εσείς να μολογείτε, στο Πάπιγκο, στο Μαχαλά, γίνε μι κρύα βρύση. Ποιος έχει ντέρτι στην καρδιά, να πάει να πει, να σβύσει. Το ξακουσμένο της νερό, απ' τα παλιά τα χρόνια τούριξαν όλ' οι χουριανοί, το 'λέγαν «Αβραγόνια». Τώρα, μεσ' την καμάρα της, φωλιάζουν χελιδόνια και τραγουδούν οι κοπελιές και κελαηδούν αηδόνια.

Κι απ' το Πάπιγκο, ας πάμε στους κοντοχωριανούς μας Φραγκαδιώτες και στο Λεσκοβέτς.

3. ΤΩΝ ΦΡΑΓΚΑΔΩΝ

Λάλησ' ο κούκος λάλησε, ψηλά στα «πέντ' αδέρφια». Κι ένα πουλί, μαύρο πουλί, στον Αη-Λια φωνάζει: Ο Κακαράντζας έρχεται, περνάει στην Καζάρμα. Όλο τ' ασκέρι σύναξε, όλα λεβεντοπαιδιά. — «Άϊστε παιδιά μ' μη σκιάζεστε, κι ίτσιου μη φοβάστε. Κάντε τσιολέκι την καρδιά και τα φτερά στα πόδια κι ελάτε να πατήσουμε τις ξακουστές Φραγκάδες». Κι ο Κώστας απ' το Λεσκοβέτς δε θέλησε να πάει. — «Σύρτε παιδιά μ', δεν έρχομαι στους έρημους Φραγκάδες τ' έχω πολλούς σταυραδελφούς απάνω στο βαγγέλιο. Εβάρφισα κι ένα παιδί, το λένε Δημητράκη». Επέρασαν στον Αη-Λια, στον Αη-Γιώργη φτάνουν. Στο μεσοχώρι κόνεψαν, βαράνε την καμπάνα. Τους προεστώτες φώναξαν, τους χωριανούς μαζεύουν. — «Καλή σας μέρα, άρχοντες», «Καλώς τα παληκάκια». — Παδιά, από πούθε έρχεστε, και κατά που τραβάτε; — Ο Καπτάν-Γρίβας μας έτειλε, για τηνελευθερία. Και τον κυρ-Γιώργη, για την ελευθερία! Κι όλα τα σπίατα ρήμαξαν και δέκα σκλάβους πήραν!!

Κι απ' τους Φραγκάδες πάμε στο δυτικό Ζαγόρι, κοντά στα Σουδενά.

4. Ο ΠΙΑΝΟ-ΚΑΨΑΛΗΣ

Νάημουν πουλί να πέταγα, να ήμουν χελιδόνι, να πέρναγ' απ' τα Γιάννινα, στο έρημο Ζαγόρι ν' αγνάντευα στον Πετρινό τα βλάχικα κονάκια. Οι Τζιανταρμάδες πέρασαν από τον Αη-Θανάση. Ζητούν το γέρο Θόδωρο, του βάζουν αλυσίδες και βασανίζουν τα παιδιά, αρπάζουν τις γυναίκες.

Συνέχεια στην 3η σελ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΕΦΤΙΚΑ

Συνέχεια από την 2η σελ.

Κι ο Πάνος δεν εκιότρεψε, αρπάζει το ντουφέκι. — «Πίσω, σκυλιά του κερατά, δέξω απ' το κονάκι. Εμείς κλέφτες δεν είδαμε, ούτε και χαραμήδες. Κι εκείνοι τα παράτησαν κι έφυγαν ντροπισσμένοι.

Κι ας δούμε τώρα πως είδαν οι Ζαγορίσιοι την Ελλάδα, όταν τα σύνορά της τελειώναν στο γεφύρι της Άρτας.

5. ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ (ΙΣΤΟΡΙΚΟ)

Σ' όλο τον κόσμο ξαστεριά, σ' όλο τον κόσμο ήλιος και στα καμμένα Γιάννινα, όλο καπνός κι αντάρα! Κι ακούγοντ' όλο κλάματα, δάκρυα, μοιρολόγια. — «Ανάθεμα» αν' Επιτροπή κι αυτόν τον Κουμουνδούρο, που έβαλε τα σύνορα στην Άρτας το γιοφύρι. Στην Άρτα υψώνουν το σταυρό, στη Λάρσα τη σημαία και στα καμμένα Γιάννινα ζητούν τον Κωνσταντίνο, για να σπληώσει το σταυρό, να σηκωθεί η σημαία.

ΠΟΤΕ ΣΤΕ

Στη μάνα μου

Καινά αγάπη μεσ' στον κόσμο δεν είναι τόσο δυνατή σαν την αγάπη της μητέρας όπως της μάνας η στοργή

Μ' αντά τ' απλά και λίγα λόγια με πόνο σ' αποχαιρετώ κοιμήσου ήσυχα για πάντα σ' ερε μανούλα στο καλό.

Αντίο Τζίλντα μου

Όταν ήρθε η άνοιξη όλα γύρω σου ανθούσαν κι εσύ ήσουν το φωτεινό χαμόγελο, το πράσινο γρασίδι. Το καλοκαίρι σε χαϊδεψε καρτερικά ο ήλιος της ελπίδας. Έφτασε το Φθινόπωρο και δεν τράμαξες στο ξαφνικό πρωτοβρόχι και στη δυνατή μπόρα. Μα σαν μπηκε ο χειμώνας κι άρχισε η τρικυμία στην ψυχή σου, σε παρέσυρε των ανθρώπων η πρόκληση, του κόσμου η κακία και δεν άντεξες στο τσουχερό κρύο, Τζίλντα μου αντίο.

Γιάννης Λέκκος

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

● Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του χωριού μας ευχαριστεί τον χωριανό μας Δημήτριο Α. Λέκκο για την κατασκευή εκ μέρους του, αφιλοκερδώς, ξύλινων ερμαρίων για την εκκλησία μας.

● Ο Κώστας Νίνης ευχαριστεί όλους τους χωριανούς για την συμπαράστασή τους και την ενίσχυσή τους κατά την πρώτη εξάμηνη λειτουργία του καταστήματός του στο χωριό. Ευχαριστεί επίσης και τον χωριανό μας Μάνθο Λέκκο για το έργο του στο περασμένο τεύχος της εφημερίδας μας.

Κι απ' τα σκλαβωμένα ακόμη Γιάννινα, ας πάμε στη Βασιλαρχόντισσα, που 'ναι ένας βαρύς, ζαγορίσιος χορός, γνωστός πανελληνίως.

6. ΒΑΣΙΛΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ

Δεν είναι κρίμα κι άδικο, Βασιλαρχόντισσα, δεν είναι κι αμαρτία, να 'ναι η Βασίλω σ' ερημιά; Να 'ναι η Βασίλω σ' ερημιά, σε κλέφτικα λημέρια, να στρώνει πεύκα στρώματα, οξυές προσκεφαλάκια, να ρίχνει φτέρες στο κορμί, να κρύφει το κιμέρι και να σκεπτάσει το μηρί και τ' άσπρο της ποδάρι, να μη ζηλέψ' η κλεφτουριά κι ανάψει το λημέρι; Κι ο Θύμιο-Γάκης φώναξε από το καραούλι: — «Ξύπνα Βασίλω μ' κι έφεξε, πιάσε η πούλια γιόμα κι η ξαγορά μας έρχεται, φάνηκαν στη ραχούλα. Είναι τρεις μούλες κόκκινες και βαριοφορτωμένες. Η μια φέρνει το μάλαμα κι η άλλη το ασήμι κι η τρίτη, η καλύτερη, φέρνει μαργαριτάρι.

Κι ας πάμε τώρα στους κλέφτες του 1821, που 'ταν οι μόνοι αντιστεκόμενοι στους Τούρκους και στη σκλαβιά τους και που ασφαλώς δεν έλειψαν κι απ' το Ζαγόρι. Το επόμενο τραγούδι της ψάθας μας δίνει μερικές εικόνες.

7. Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

Ανάρια-ανάρια τα 'ρχιναν οι κλέφτες τα ντουφέκια, τ' ήταν οι μαύροι λιγοστοί, πεντ' εξ' οχτώ νομάτοι. Κι ο καπετάνιος έλειπε, ο καπετάνιος λείπει. Πάει να βαφτίσ' ένα παιδί, να βγάλει τ' όνομά του, να γνωριστεί με το χωριό, να καν' έναν κουμπάρο, να τυχ' ο μαύρος γύρισμα, στο πάει και στο έλα, να πει νερό, να πει κρασί, να πει γλυκιά κουβέντα. Κι απάνω στο μυστήριο, που 'λεγε τ' όνομά του, ακούει ντουφέκια θλιβερά και παραπονεμένα! — Πάρε κουμπάρε μ' το παιδί, πάρε και τα φλωριά του, εγώ θα φύγω γρήγορα, αν ίσως και προφτάσω. Οι σύντροφοί μου χάνονται, πατήσαν το λημέρι...

Και πάμε τώρα στη Βωβούσα, στο Τσερνέο και στη Σαμαρίνα (που 'ναι κοντά στο Ζαγόρι) για να δούμε σ' ένα χορευτικό τραγούδι, το φόνο του Φεζοδερβέναγα.

8. Ο ΦΟΝΟΣ ΤΟΥ ΦΕΖΟ-ΔΕΡΒΕΝΑΓΑ

Δε σ' άρεσαν τα Γιάννινα, δε σ' άρεσαν η Άρτα μον' πήρες δίπλα τα βουνά, δίπλα τα κορφοβούνια και στο Τσερνέο ξημέρωσες, στα βλάχικα καλύβια. Τους τσελιγκάδες σύναξε και τους προβαταραίους. — Παιδιά μ', το πούν' η κλεφτουριά, το πού κρατούν οι κλέφτες; — Απ' το Μπιστρίτσου πέρασαν, αντίκρ' απ' τη Βωβούσα. Εκεί ν' οι κλέφτες οι πολλοί κατά τη Σαμαρίνα. Τρία ντουφέκια τ' έριξε στην τάβλα όπου τρώγαν. Και τα σκυλιά αγρίεψαν, της σκύλας τα κουτάβια κι όλοι πετάχτηκαν ορθοί κι έπιασαν μετερίσι. Τρία ντουφέκια τόνιξαν, τα τρία στην αράδα. Τόνα τον πήρε εσδεμα και τ' άλλο στο κεφάλι, το τρίτο, το φαρμακερό, τον πήρε στην καρδιά του.

Ένας μοναχογιός, Ζαγορίσιος, αρπάζεται κι αφανίζεται, στον καιρό της Τουρκοκρατίας. Κι ο πατέρας του, κλαίοντας, αναφωνεί: «Σας δίνω εκατό φλουριά και πεντακόσια γιόδια, το γιο μου μη χαλάσετε, το μοναχό παιδί μου».

9. ΤΟ ΣΚΛΑΒΩΜΑ ΤΟΥ ΘΩΜΟΥ

Παιδιά μου, μη μας βιάζεστε και μη μας τυρανάτε. Εμείς θα μαρτυρήσουμε το που κρατούν οι κλέφτες. Εφές-προφές επέρασαν στη στήνη τη δική μας.

Συνέχεια στην 4η σελ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΕΦΤΙΚΑ

Συνέχεια από την 3η σελ.

Μας πήραν πέντε πρόβατα, πέντε παχιά κριάρια,
πήραν τη στερφοκάλεσια, με τ' αργυρό κουδούνι,
πύχει γλωσσίδα δώδεκα, όλα μαλαματένια.
Πέντε λαλούν με το βοριά και έξι με το νότο
και τ' άλλο, το καλύτερο, μοιρολογάει και λέει:
— «Μήνα μας πήραν πρόβατα, μήνα μας πήραν γίδια;
Πήραν του Θώμου το παιδί, π' άλλο παιδί δεν έχει».
Κλαίει ο γερο-τσέλιγκας, βαριά αναστενάζει.
«Σας δίνω εκατό φλουριά και πεντακόσια γίδια.
Το γιο μου μη χαλάσετε, το μοναχό παιδί μου».

Και τελειώνουμε με τη θυγατέρα του Ρήγα, που μας λέει, ότι αρ-
πάχτηκε μαζί με το παιδί της. Κι έρχεται ξαφνικά ο κύρης της, που
σκοτώνει την κυρά και το παιδί του κι αυτοκτονεί ο ίδιος, μπροστά
στα μάτια των κλεφτών. Είναι ένα πανζαγορισιακό τραγούδι της ψά-
θας.

10. ΤΟΥ ΧΑΤΖΗΓΙΩΡΓΗ Η ΑΝΗΨΙΑ

Του Χατζηγιώργη η ανηψιά, του Ρήγα η θυγατέρα,
για δεσ καμάρι πώσερνε, καμάρι όπου σέρνει
κι απ' το φλουρί δε φαίνεται κι απ' το μαργαριτάρι!
Κι οι κλέφτες την αγνάντεψαν, πάησαν για να την πάρουν.
— Σταθείτε παληκάρια μου, σταθείτε λεβεντάδες,
να συγυρίσω το παιδί, να το χορτάσω γάλα.
Ένας αρπάζει τα φλουριά και άλλος το παιδί της.
Έλα κοντά μας, λυγερή, και μη φοβάσαι χάρο.
Νάτος κι ο Κύρης πούρχεται, καβάλα στ' αλόγο του.
Ρίχνει, σκοτώνει το παιδί, σκοτώνει την κυρά του.
Βγάζει μαχαίρι δαμασκή, το χώνει στην καρδιά του.

Ήταν δέκα (10) ιστορικά και κλέφτικα ζαγορίσια δημοτικά τρα-
γούδια, που οι πρόγονοί μας (πατέρες και παπούδες μας) τα 'ζήσαν
και τα τραγουδούσαν, τα 'λεγαν σ' όλες τις κοινές και πανηγυρικές
τους εκδηλώσεις και μας τα 'φησαν, σαν βαριά κληρονομιά πλέον,
στο σημερινό μας Δίκορφο και το Ζαγόρι.

Και (τελειώνοντας) να μη ξεχνούμε, ότι τα τραγούδια ενός λαού
είναι το αντιπροσωπευτικότερο στοιχείο της ψυχής και της ζωής
του. Γιατί, μέσα σ' αυτά αποτυπώνονται οι αγώνες του, οι αγωνίες
του, οι θυσίες και τα οράματά του και γενικά η ιστορική του πα-
ρουσία σ' αυτό τον κόσμο και σ' αυτό τον τόπο.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΛΕΚΚΟΣ

ΕΝΑΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ ΜΟΥ

Τιμώ, εκτιμώ, σέβομαι και δεν ξεχνώ ποτέ τους ευεργέ-
τες μου. Κι ό,τι νιώθει η ψυχή μου και η σκέψη μου, το γρά-
φω και το καταγράφω εσαεί.

Κι έτσι, η ρήση του πρώην Αρχιεπισκόπου Σπυρίδωνα με
συγκλονίζει, που λέει λακωνικά και τόσο πάνσοφα: «Υπάρ-
χει εν θανάσιμον αμάρτημα, του οποίου ουδεμία συγχώρη-
σις υπάρχει ποτέ: Η αχαριστία»!

Αυτά έγραφα στις 12 Δεκεμβρίου 1996, εορτή του ευερ-
γέτη και σωτήρα μου Σπυρίδωνα Βλάχου, ιδρυτή και άριστου
συντονιστή του Ιεροδιδασκαλείου Βελλάς, σ' όλη του την
αρχιερατική ζωή.

Και σήμερα, πενήντα χρόνια πίσω, έχω αυτό τον υπέρο-
χο άνθρωπο και ιεράρχη πάντα στη μνήμη μου και στην καρ-
διά μου. Κι ελπίζω και πιστεύω, ότι το ίδιο θα συμβαίνει σ'
όλους εκείνους τους Δικορφιώτες, που 'ναι απόφοιτοι της
υπέροχης και τόσο αποδοτικής Σχολής του.

Αιωνία η μνήμη του.

Μ. ΛΕΚΚΟΣ

Η πίτα του Συλλόγου μας

Στις 26 του Γενάρη, ημέρα Κυριακή, στις δώδεκα το μεση-
μέρι, κόψαμε την πίτα του Συλλόγου μας στο κτίριο του πρώ-
ην **Αρρεναγωγείου**, στο **Δίκορφο**, που είναι το γραφείο του
Συλλόγου μας. Παρέστησαν αρκετοί Δικορφιώτες (αφού φέ-
τος δεν είχε χιόνια και παγωνιά, ως συνήθως) κι ύστερα απ'
την ευλογία του ιερέα του χωριού μας και την ολιγόλογη ομι-
λία (με τις ευχές) του Προέδρου του Συλλόγου μας, μοιρά-
στηκε η πίτα σ' όλους μας.

Τυχερός ήταν φέτος ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας **Γιώρ-
γος Τσίνης**.

Κατά αγαθή σύμπτωση, την ίδια μέρα και ώρα ήρθε στο χω-
ριό μας μια **πεντηκονταμελής** ομάδα του **Ορειβατικού Συλλό-
γου Ιωαννίνων**. Είχαν ξεκινήσει με τα πόδια απ' το **Λυκόσσομο**
και μέσω της **Ράχης του Αϊ-Γιάννη** έφτασαν στο Δίκορφο την
ώρα που θα κόβαμε την πίτα. **Γι' αυτό και τους καλέσαμε να πα-
ραστούν όλοι στην κοπή της πίτας μας**. Κι οι πιο πολλοί ήρθαν,
μετά χαράς και ευγενείας, στο πρώην και αξέχαστο Σχολείο
μας.

Όπως μας είπαν οι πιο πολλοί ύστερα, **έμειναν έκπληκτοι
και ενθουσιασμένοι απ' τ' όμορφο και παραδοσιακό χωριό μας**.
Τόσο πολύ, που ο Πρόεδρός τους και υπεύθυνος εκείνης της
ομάδας κ. **Ζώης**, μετά τις συνήθεις ευχές και τις ευχαριστίες
του, μας παρεκάλεσε **να τους δώσουμε ορισμένα τηλέφωνα
του χωριού μας, ώστε το ερχόμενο καλοκαίρι (που θα 'ναι τε-
λειωμένος κι ολοκληρωμένος κι ο δρόμος μας) να έρθουν σαν
τουρίστες και επισκέπτες στο χωριό μας**, για να περάσουν λί-
γες μέρες άνετες, όμορφες κι ευχάριστες σ' αυτό.

Ύστερα απ' το Σχολείο, πολλοί απ' τους Ορειβάτες επισκέ-
φτηκαν την ιστορική εκκλησία του Αγίου Μηνά και είδαν και χάρ-
ηκαν από κοντά τον όμορφο παραδοσιακό οικισμό μας.

Αγαθή, σπουδαία και αξέχαστη αυτή η σύμπτωση της επί-
σκεψης στο Δίκορφο του δικού μας Συλλόγου και του Ορειβα-
τικού Ιωαννίνων. **Εύχομαι και του χρόνου να 'μαστε καλά όλοι
οι Δικορφιώτες και να ξανακόψουμε την πίτα μας στ' όμορφο κι
αλησμόνητο χωριό μας**.

Κυριακή, 26 του Γενάρη 1997
ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΛΕΚΚΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ 1996

ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
Από εισφορές	229.000	Τυπογραφικά	210.000
Ενίσχυση συλλόγου	35.000	Ταχυδρομικά	31.189
Υπόλοιπο 1995	51.840	Γραφική ύλη	15.080
		Διάφορα	22.370
		ΣΥΝΟΛΟ	278.639

ΣΥΝΟΛΟ 315.840

ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΓΙΑ 1997: 37.201 δρχ.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

	Δρχ.
Χαρισιάδης Ναπολέων	6.000
Αργύρης Αθανάσιος	5.000
Αργύρης Νικόλαος	5.000
Λέκκος Δημήτρης	3.000
Μπούγια Κανή	3.000
Ανώνυμος χωριανός	3.000
Ανώνυμος χωριανός	3.000
Ρούντος Δημήτρης	2.000

ΣΤΟ ΔΙΚΟΡΦΟ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΕΝΘΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

(Β' κατηγορίας)

Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΚΟΥΖΙΝΑ

Χαρείτε τις διακοπές σας
στο μαγευτικό και παρθένο
περιβάλλον του χωριού μας.

Κοινότητα: 0653 61.226
ΤΗΛ. Ξενονα: » 61.470
Αθήνα: » 99.23.585